PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ DERGİSİ

PAMUKKALE UNIVERSITY JOURNAL OF SOCIAL SCIENCES INSTITUTE

Sayı/*Number* 11 Ocak / *January* 2012 ISSN 1308 - 2922

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü
Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Adına
Prof. Dr. Turhan KAÇAR

Editörler
Prof. Dr. Ceyhun Vedat UYGUR
Doç. Dr. Nurten SARICA
Doç. Dr. H. Aliyar DEMİRCİ

Hakemli bilimsel bir dergi olan PAUSBED yılda üç kez yayımlanmaktadır.
Dergide yayımlanan çalışmalardan, kaynak gösterilmek şartıyla alıntı yapılabilir.
Çalışmaların tüm sorumluluğu yazarına/yazarlarına aittir.

Grafik ve Dizgi
Gülderen ALTINTAŞ

Baskı
Turkuaz Ofset
0258 372 21 11

Yazışma Adresi
Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Rektörlük Binası Kat: 2
Kınıklı Yerleşkesi 20070 Kınıklı – DENİZLİ / TÜRKİYE
Tel. + 90 (258) 296 22 10 Fax. +90 (258) 296 23 47
e-posta: **pausbed@pau.edu.tr**

Yayın Kurulu

Prof. Dr. Ceyhun Vedat UYGUR
Doç. Dr. Ali Rıza ERDEM
Doç. Dr. Aydın SARI
Doç. Dr. İsmet PARLAK
Doç. Dr. Mehmet Yaşar ERTAŞ
Doç. Dr. Nurten SARICA
Doç. Dr. Selçuk Burak HAŞILOĞLU
Doç. Dr. Şükran TOK
Yrd. Doç. Dr. Mehmet Ali SARI
Yrd. Doç. Dr. Mehmet YILMAZ
Yrd. Doç. Dr. Saim CİRTİL
Yrd. Doç. Dr. Türkan ERDOĞAN
Dr. Coşkun DAŞBACAK

Hakem Kurulu

Prof. Dr. Candan TERWİEL	Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr. Gülsen DEMİR	Adnan Menderes Üniversitesi
Prof. Dr. Hüseyin ÖZGÜR	Pamukkale Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet MEDER	Pamukkale Üniversitesi
Prof. Dr. Muammer NURLU	Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet Ali ÜNAL	Pamukkale Üniversitesi
Prof. Dr . Nurgül OKTİK	Akdeniz Üniversitesi
Prof. Dr. Sadettin SARI	Akdeniz Üniversitesi
Prof. Dr. Ceyhun Vedat UYGUR	Pamukkale Üniversitesi
Doç. Dr. Abdullah KARAMAN	Selçuk Üniversitesi
Doç. Dr. Behset KARACA	Süleyman Demirel Üniversitesi
Doç. Dr. Bülent GÜLOĞLU	Pamukkale Üniversitesi
Doç. Dr. Cem BAYDUR	MuğlaÜniversitesi
Doç. Dr. Ensar YEŞİLYURT	Pamukkale Üniversitesi
Doç. Dr. Feryal ÇUBUKCU	Ege Üniversitesi
Doç. Dr. Nurten SARICA	Pamukkale Üniversitesi
Doç. Dr. Selim YILMAZ	Marmara Üniversitesi
Doç. Dr. Süleyman BARUTÇU	Pamukkale Üniversitesi
Doç. Dr. Süleyman UYAR	Akdeniz Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Abdullah ÖZDEMİR	Adnan Menderes Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Ayça ÜLKER ERKAN	Adnan Menderes Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Ayşe SAVRAN GENCER	Pamukkale Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Azer Banu KEMALOĞLU	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Cumhur Yılmaz MADRAN	Pamukkale Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Filiz ACAR	Düzce Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Harun SULAK	Süleyman Demirel Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Şahin BARANOĞLU	Adnan Menderes Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Türkan ERDOĞAN	Pamukkale Üniversitesi

Dergimizin bu sayısına gönderilen makaleleri değerlendiren hakem kuruluna teşekkürlerimizi sunarız.

Sekreterya
Recep DURMUŞ
Azize ŞIRALI EKMEKÇİ

İÇİNDEKİLER/*CONTENTS*

Birol ERKAN **1**
Türkiye İle Sınır Komşuları Arasındaki Dış Ticaretin Karşılaştırmalı Üstünlükler Perspektifinde Analizi
Analysis in Comparative Advantages Perspective of Foreign Trade of Turkey and Border Countries

Hakan SARITAŞ – Cengiz SARAY... ..... **23**
Türk Bankacılık Sektörünün Karlılık Performansının Analizi
Analysis of Profitability Performance of Turkish Banking Sector

Hakan SARITAŞ – Altan GÖKÇE..... **39**
Amerika Birleşik Devletlerinde ve Avrupa Birliği Ülkelerinde Yaşanan Ekonomik Krizlerin Temel Analizi: Nedenler ve Etkiler
Fundamental Analysis of Economic Crisis in the United States and in European Union Countries: Causes And Effects

Mustafa Zihni TUNCA - Mustafa BAYHAN..... **53**
Kalite Fonksiyon Göçerimi Yönteminin Tedarikçi Seçiminde Kullanımı
Using Quality Function Deployment Method in the Supplier Selection

Sevcan GÜNEŞ-Şakir ÇAKMAK-Filiz YEŞİLYURT-Gökhan TUZCU **71**
Ösys Başarısını Etkileyen Faktörlerin Analizi
The Determinants of OSYS Success

Yunus GÜLCÜ-Selim Adem HATIRLI..... **83**
Doğalgaz Kullanımını Etkileyen Sosyo-Ekonomik Faktörlerin Analizi: Isparta İli Örneği
An Analysis of Socio-Economic Factors Effecting the Use of Natural Gas: An Example of Isparta City

Zuhal ÖNEZ ÇETİN **97**
Yoksulluğu Azaltmada Yeni Bir Yaklaşım: Yoksul-Yanlı Turizm
A New Approach at Poverty Alleviation: Pro-Poor Tourism

Feyza TOKAT..... **109**
XVII. Yüzyılda Yaşamış Bir Bilgin: Hezârfen Hüseyin Efendi
XVII. Century Scholar: Hezârfen Hüseyin Efendi

Haldun SOYDAL-Zekeriya MIZRAK-Murat ÇETİNKAYA..... **117**
Makro Ekonomik Açıdan Türkiye'nin Alternatif Enerji İhtiyacının Önemi
From Imprantance of Alternatife Energy Need of Turkey

Mehmet MEDER- Mustafa GÜLTEKİN..... **139**
Türkiye'nin Büyük Kentlerinde 1999-2009 Yılları Arasındaki İntihar Eğilimleri
Dispositions of Suicide Between the 1999-2009 Years in the Large Cities of Turkey

Mehmet Yaşar ERTAŞ **153**
XV. - XVI. Yüzyıllarda Hambat Yöresinde Yerleşim ve Nüfus
Settlement and Population in Hambat Area in the 15th and 16th Centuries

Meryem AYAN 169
Evlilik Yoluyla Irksal ve Dini Kesişmeler
Race and Religious Intersections Through Marriages

Rıza SAM 177
Şiddete Sürüklenerek Suça İtilenler: Geleceğin Suçlularını Yetiştirmek Üzerine Düşünceler
Individuals Dragged by Violence and Pushed into Crime: Reflections on the Training of Tomorrow's Criminals

Necla KÖKSAL – Melek ÇINAR.....191
Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Bilimin Doğasına ve Öğrenme-Öğretme Sürecine Yansıtılmasına İlişkin Görüşleri
Social Studies Preservice Teachers' Views on Nature of Science and Reflecting Nature of Science on Learning-Teaching Process

Mustafa SARICA.....205
Türkçede Eylemsilerin (Ortaçlar ve Ulaçlar) Fransızcayla İlişkili Olarak İncelenmesi
Constrastive Study of Participles in Turkish in Relation with French

Tuncer YILMAZ.....215
Ütopya ve Hicvin Buluşması: Samuel Butler'in *Erewhon'u*
Where Utopia and Satire Meets: Samuel Butler's Erewhon

Emre AŞILIOĞLU.....231
İlköğretim İkinci Kademe Görsel Sanatlar Dersi Programının Sanat Eğitimi İlkelerinin İncelenmesi
Study of Art Education Principles of Visual Arts Curriculum in the Second Level of Primary Education

Pamukkale Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi
Sayı 11, 2012, Sayfa 169-176

EVLİLİK YOLUYLA IRKSAL VE DİNİ KESİŞMELER

Meryem AYAN*

Özet

Irkçılık ve din arasındaki ilişki, ırkçılığın ve dinin "yabancı" diye adlandırılan insanlara karşı korku olarak bilinen ksenofobi (yabancı düşmanlığı) olarak sayıldığı zamanın derinliklerine kadar gider. John Bunyan, "Din bir insanın sahip olabileceği en iyi zırhtır, ama aynı zamanda en kötü pelerindir," demiştir, çünkü evlilik yoluyla gerçekleşen dini etkileşimlerde dinlerini birbirlerine ve evlatlarına karşı bir pelerin ya da bir zırh olarak kullanmak çiftlerin bileceği bir iştir. Din nasıl kullanılırsa kullanılsın, dini kesişmeler; ksenofobinin başka bir şekli olabilir veya bu kesişmeler farklı kültür, ırk ve ülkeler arasındaki kesişim ve etkileşimlerle yeniden şekil almaya başlayan kültür, ırk ve milli kimlik uğruna başkacılık yaratabilir. Bu yazıda, evlilik yoluyla ırk ve dini kesişmelerle gelen olası çeşitliliği tartışarak farklı etnik ve ırksal grupların arasındaki ırksal ve dini etkileşim ile milletler arası evlenme üzerine odaklanmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Ksenofobi, Irkçılık, Din, Dini Kesişmeler, Irksal Evlilikler.*

RACE AND RELIGIOUS INTERSECTIONS THROUGH MARRIAGES

Abstract

The relationship between "racism" and "religion" goes back to the depths of past when racism and religion were a kind of xenophobia involving the fear of persons labeled as "foreign." John Bunyan has said, "Religion is the best armor that a man can have, but it is the worst cloak," because in religious interactions through marriages it is up to the couples to use their religion as a cloak or an armor against each other and their offspring. How ever religion may be used, religious intersections can be another form of xenophobia or altruism for the sake of the organization of culture, racial and national identity that has begun to be reshaped by the intersections and interactions between different cultures, races and countries. This paper aims to focus on the race and religious interactions and intermarriages between different ethnic and racial groups, by discussing the possible diversities that will come with race and religious intersections through marriages.

Key Words: *Xenophobia, Racism , Religion, Religious Intersections, Racial Marriages.*

"Din bir insanın sahip olabileceği en iyi zırhtır,
ama aynı zamanda en kötü pelerindir,"

John Bunyan

* Yrd. Doç. Dr., Pamukkale Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Batı Dilleri ve Edebiyatları Bölümü Öğretim Üyesi, DENİZLİ
e-posta: mayan@pau.edu.tr

EVLİLİK YOLUYLA IRKSAL VE DİNİ KESİŞMELER

Irkçılık ve din arasındaki ilişki, ırkçılığın ve dinin "yabancı" diye adlandırılan insanlara karşı korku olarak bilinen ksenofobi (yabancı düşmanlığı) olarak sayıldığı zamanın derinliklerine kadar gider. John Bunyan, "Din bir insanın sahip olabileceği en iyi zırhtır, ama aynı zamanda en kötü pelerindir," demiştir, çünkü evlilik yoluyla gerçekleşen dini etkileşimlerde dinlerini birbirlerine ve evlatlarına karşı bir pelerin ya da bir zırh olarak kullanmak çiftlerin bileceği bir iştir. Din nasıl kullanılırsa kullanılsın, dini kesişmeler; ksenofobinin başka bir şekli olabilir veya bu kesişmeler farklı kültür, ırk ve ülkeler arasındaki kesişim ve etkileşimlerle yeniden şekil almaya başlayan kültür, ırk ve milli kimlik uğruna başkacılık yaratabilir. Bu yazıda, evlilik yoluyla ırk ve dini kesişmelerle gelen olası çeşitliliği tartışarak farklı etnik ve ırksal grupların arasındaki ırksal ve dini etkileşim ile milletler arası evlenme üzerine odaklanmayı amaçlamaktadır.

Tarihsel olarak eski dönemlerden itibaren bütün toplumların, kültürel, sosyal, bölgesel, dini ve ırksal faktörlerden dolayı evlilik yoluyla milletler arası ırksal ve dini kesişmelere karşı oldukları görülmektedir. "Irkçılık, 'yabancı' olan ve tam anlamıyla yabancı oldukları yüzlerinden okunan diğer ırktaki insanlardan korkmak olarak bilinen ksenofobinin özel bir şeklidir" (Zindler, 2006;1). Yabancılıkları yüzlerinden okunan ırklar; Zenciler, Asyalılar ve Yerliler olarak adlandırılır çünkü fiziksel görünüşleri onları her zaman Beyazlardan ayırır ve ksenofobiyi harekete geçirerek onları yabancı/diğerleri yapar. Geçmişte ksenofobi, koloni ve kabilelerde yaşayan çeşitli küçük grupların yalnızlığını göstermek için kullanılırdı, ama bu günlerde ksenofobi, diğer ülke ve ırktaki insanlardan şiddetli bir şekilde korkmak ve nefret etmek olarak tarif edilmektedir. Temel olarak ksenofobi, aynı ülkede yaşayıp farklı etnik geçmişi olan insanlar ve farklı ülkelerden olup bir milletin kültürel, ırksal ve milli kimliğini yeniden şekillendirmeye başlayan evlilik yoluyla kesişen ve etkileşen insanlar arasındaki ayrımı belirginleştirir. Geçen on yılda ksenofobi, "bizim" ve "onların" arasındaydı, ama bugün ksenofobi, "ben" ve "sen" arasındadır çünkü farklı etnik ve ırksal köken ve kültürlerden olan insanlar, açıkça kabul etmeseler de, birbirlerinden korkmaktadırlar. Aslında, bir insanın başka birinin kültürel ve ırksal tavırlarına, özellikle de katı bir dini aileden geliyorsa, dine adapte olması çok zordur bu da korku ve endişe yaratmaktadır.

Ksenofobi birbirlerinden farklı olan çeşitli küçük grupları birbirlerinden ayrı tutmaya yardımcı olarak "gruplaşmaların oluşmasına yol açmıştır. Bu nedenle, topluluklar hayatta kalma veya yok olma mücadelesi etmek yerine; gruplalar olarak ya hayatta kalmış ya da yok olmuşlardır (Zindler, 2006;2). Böylece, toplu bir şekilde hayatta kalma mücadelesindeki başarı için grup sınırları, grup içinde uyum ve işbirliği gerekliliği ve bir kabiledeki bireyleri bir tür süper organizmaya, kolektif bir oluşa, (Zindler, 2006;1) dönüştürmek için ve grupta uyum ve işbirliği yaratmak amacıyla din gerekli bir unsur haline gelmiştir. Aslında, din eskiden de şimdi de insanoğlunu, bütün varlıkları ve evrendeki her şeyi bir bütün olarak birleştiren bir bağ olmuştur. Başka bir deyişle, "Din, kültürel geleneğin bir muhafızı ve mevcut durumun koruyucusudur" (Porterfield, 2002;15). Aslında din ve ksenofobi değişen insanlık tarihi boyunca birliktedirler, çünkü ksenofobi / korku yabancı gruplarda ayrımcılıklara sebep olurken, din grup içinde uyuma ve işbirliğine yardımcı olmuştur. Nitekim dinler, ırksal başlangıçların izlerini ve ırksal çizgiler boyunca bazı öz tanımlamanın derecesini gösterir, çünkü geçmişteki kabileler tarafından uydurulmuş tanrı ve tanrıçaların ırksal özellikleri, onların yaratıcılarının ırksal özellikleriyle çakışmaktadır. Örneğin, Afrika tanrılarının siyahî olduğuna inanılır, Asyalıların tanrıları doğuludur ve Kafkaslıların tanrıları beyaz olarak tanımlanır. Bu yüzden, knesofobi (yabancı düşmanlığı) ile çerçevelenmiş tarih boyunca insani değerlendirmede ırk ve dini etkileşim ve kesişmeler vardır.

Özellikle evlilik yoluyla ırk ve dini kesişmelerin diğer ülkelerle karşılaştırıldığında ayrı bir portre çizdiği çok kültürlü, çok etnik kökenli, çok dinli ve türlü ırkları barındıran Amerika'da din özgürce yaşanabilir ama ırkçılık hâlâ bir sorundur. Gerçekte, Irkçılık nedir? ve Irk nedir? soruları sürekli sorulan sorulardır. Irk, insan ilişkilerinin temel düzenleme prensibidir.

Herkesin kendini biyolojik ve karakteristik olarak diğerlerinden ayıran bir ırkı vardır ve bu ırklar potansiyel olarak birbirleriyle çatışma halindedir (Root, 1992;12). Irkın ten rengiyle ve birinin atalarının coğrafi kökenleriyle alakası vardır. Bu durumda birden fazla ırksal ataya sahip olan insanların bir problemi vardır ve bu problem tek bir ırk kimliğini seçerek çözülebilir. Irk esas olarak sosyo-politik bir kurgudur (Root, 1992: 13). Buna ilaveten son araştırmalar, ırkın esasen biyolojiyle değil de kültür ve sosyal yapıyla ilgili olduğunu göstermiştir. Genetikçi King'in belirttiği gibi:

> *Hem bir ırkı ne meydana getirir hem de bir insan nasıl ırksal farklılığı tanır soruları kültürel olarak saptanmıştır. İki bireyin kendilerini aynı ya da farklı ırktan olarak saymaları onların genetik özelliklerinin benzerlik derecelerine bağlı değil, tarihin, geleneğin ve kişisel öğreti ve deneyimlerin onları aynı ya da farklı gruba bağlı olduklarını saymalarını sağlayıp sağlamadığına bağlıdır… Bir alt türü başkasından ayrı koymak için nesnel sınırlamalar yoktur (Root, 1992:16)*

Irksal sınıflandırma süreci coğrafya, kültür ve aile bağları ile başlayıp ekonomi ve politikadan biyolojiye kadar ilerler (Root, 1992: 17) çünkü; ırklar yerlerine, kültürel adetlerine, sosyal bağlılıklarına ve biyolojik özelliklerine göre tanımlanır. Aslında insanoğlu yerliler (Kızılderililer), Asyalılar (Sarı Irk) Afrikalılar (Zenciler) ve Avrupalılar (Beyaz Irk) olmak üzere dört farklı ırka ayrılabilir. Yaygın olan görüş, ırkları farklı sınıflar olarak görmektedir, çünkü geçmişte bir zamanlar; fiziksel özellikleri, kalıtımsal faktörleri ve karakter özellikleri birbirinden tamamen farklı olan belirgin ve saf ırklar vardı. (Root, 1992:14). Fakat geçen yıllar içinde ırklar arası evliliklerin kesişmesiyle ayrımlar yaratan bazı etkileşimler fiziksel özellikler, kalıtımsal faktörler ve karakter özellikler saflıklarını kaybetmeye başladığı için daha zorlu hale geldi, çünkü fiziksel özellikler, kalıtımsal faktörler ve karakter özellikler saflıklarını kaybetmeye başladılar. Dahası; ırklar hakkında en önemli şey soyların temeline dayanan sınırlardır. Geçmişte ırklar arasındaki sınırlar mensuplarına seçme şansı -vermiyordu, fakat son zamanlarda farklı ırklardan insanlar sınırları aşmaya başladı. Bu yüzden şimdilerde biyolojik özelliklere göre ırksal sınıflar arasında büyük bir örtüşme vardır. Örneğin beyaz ve zenci nüfus ten rengi konusunda birbirinden farklıdır, fakat Amerika'da beyaz olarak sınıflandırılan bireylerin çoğu zenci olarak sınıflandırılan bazı insanlardan daha koyu bir tene sahiptir ya da bu tam tersidir. Böyle adlandırılan ırklar biyolojik olarak sınıflandırılmamış toplumsal olarak ayrılmışlardır ve mevcut ırk sınıflandırılması "toplumsal bir kavramdır" "biyolojik değil". Karma ırkların insanları, bugün, geçmişini benimseme hakları vardır, fakat geçmiş yıllarda ırksal sınırlardan, farklılıklardan dolayı onların geçmişlerini kabullenmeleri için çok az hakları vardı. Birey Zenci Japon birleşimi çifte azınlık olduğunda tabii ki tercihler çoğaltıldı. Açıkça bütün karma ırklar için etnik kimlik; karma topluluklar olduğu gerçeği ve "ortak mirası paylaştıkları etnik gruplardan hiçbirinin tamamen kabul etmeme" gerçeğinden dolayı daha beter olmuştur. (Root, 1992: 252). Genellikle Amerika da etnik kimlik ayrımı atalara ait ırk ve din çizgilerine göre yapılır. Bu yüzden birey Amerikan doğumlu orada yetişmiş ve yıllar önce Amerika'ya göç etmiş ataların soyundandır demek yerine Zenci, Yahudi, İtalyan, Çinli Amerikalı olarak adlandırılır. Amerika da doğmak eğitilmek ve yaşamak onları saf Amerikalılar yapmaz. Onlar hâlâ kendi etnik ve ırksal gruplarının üyesi ve bu yüzden Afra-Amerikan biri Amerikan Yahudi ya da Çin Amerikalı İspanyol kökenli biri ile evlenirse bu milletler arası evlenmedir, kendi ırkları içinde evlenme eğilimleri olan azınlıkların içevlilikleri değildir. (Gonzales,1992: 7). Bu milletler arası evlilikler, ırksal kişilerin belirgin ırksal ve dinsel görünümlerini saklayacaktır.

Aslında Amerika dünyada sadece etnik olarak değil, kültürel ve dinsel olarak (da) farklı bir yerdir ki bu yer farklı görüşlerin, dinlerin ve felsefelerin etkileşim içinde olduğu ve değişim içinde olduğu bir arada var olduğu, *etkileşim içinde olduğu ve değişim içinde olduğu* bir yerdir. Din konusunda şaşırtıcı inanç farklılıkları ve adetler vardır, çünkü "Amerika Hıristiyanlığın birçok şekline Budizm'e ve Yahudiliğe" dünyadaki herhangi bir yerden daha fazla ev sahipliği yapmıştır. (Porterfield, 2002:1). Amerika her şeyin özgürce yapılabildiği ve denendiği bir yer olmasına rağmen birçok özgürlükten dolayı hâlâ yabancı korkusu var, çünkü "ırksal ve dinsel olarak karışmış insanlar ırklar üzerindeki sosyal düzene karşı koyar;

ırksal ve etnik topluluk sınırlarını yok sayar, topluluklar arası ilişkileri zorlar ve ırksal olarak karışmış insanların geleceğini tehdit eder" (Root, 1992: 3). Kısaca Amerika'nın yabancılara karşı fobisi vardır, ama dinsel olarak özgecidir. Irkları karışmış olan nüfusun ortaya çıkması ırksal ve dinsel belirsizliklerden dolayı Amerika'nın yüzünü değiştirmektedir ırksal ve dinsel belirsizliklerden dolayı.

Sayısı artmakta olan çok ırklı insanlar "Biz kimiz?" ve "Ben neyim?" sorularını sorarlar. Bu sorular ırksal sınırların ve kimlik sorunun çözülmesi beklenen Amerika da soruldu ve hâlâ sık sık sorulmaktadır, fakat Amerika da dinin çok belirgin sınırları yoktur. Bu yüzden Amerikan Hıristiyanlar, Yahudiler, Müslümanlar, Hindular ve Budistler kendi dinsel geleneklerinin evrenselliğini vurgular. Amerika da din özgürlüğü olmasına rağmen "kimlik krizini çözme problemi var ve milletlerarası evlilikler bu sorunu daha da çıkmaza sokmuştur. Milletlerarası evlilik arttığından, yapılan evliliklerdeki ayrılıklar ve anlaşmazlıklar gitgide daha fazla uyuşmazlık ve mutsuzluk yaratmaktadır". (Sung, 3). Bu yüzden vurgulanabilir ki Amerika da "milletler arası evlilikler dini sebeplerden ziyade daha çok etnik ve ırksaldır dini sebeplerden ziyade, çünkü etnik kökenler dinden daha önemlidir kimlik krizi sorgulamasında".

Amerikan dini, dinsel özgürlük, birey deneyimleri, aile hayatı ve sosyal devrim olmak üzere dört kilit konu esasına dayanır. Bu dört unsur birbirleriyle denge içinde bir aradadır, çünkü dini özgürlük için yeni fırsatlar bireyciliğin yeni biçimlerine yol açtımış ve bu bireyselliğin yeni formu aile hayatında yeni fikirlere ilham vermiştir ve sosyal devrim yapan Amerika, gençlerine kendi koşullarına göre evlenme izni veren ilk ülkelerden biri olmuştur (Kirkendall ve Gravat, 1984:50). Fakat 17.ve 18.yy.larda Amerikan gençliği bugünlere oranla kısıtlanmıştır. Başka bir deyişle kendi eşlerini seçme özgürlüklerine sahip değillerdi çünkü ırklar ve dinler arası evlilikler kabul edilemezdi, fakat sonraki yüzyıllarda dinler arası evlilikler diğerlerinden daha kabul edilir durumdaydı (duruma gelmiştir). Örneğin, bir Metodist Presbiteryen ile evlenirse çok fazla şey söylenmezdi, ama Katolik Yahudi evlilikler tasvip edilmezdi ve dinler arası evlilikler bir dini insanın agnostik ya da ateist ile evlenmesinden daha iyi kabul edilirdi (Kirkendall ve Gravat, 1984: 50). Bu anlayış büyük çoğunlukla sosyal endüstriyel ve çevresel değişiklerle yıllar geçtikçe değişti. 20. yüzyıl sonlarında dini ve ırksal uygunsallık ve kan bağı olan aile bağlarından çok bireyselcilik, coğrafi değişiklik ve insan ihtiyaçlarının tatminine odaklanılmıştır. Böylece gençler kendi ırk ve kültürel geleneklerinin dışında bir yaşam tecrübe edinip özgürce eş seçebilirler. Sonuç olarak, milletler arası evlilik çoğalmaya başladı.

Amerika'daki milletler arası evlilik önce, ırkçı gruplar yerleşmelerini ilk yıllarda içevlilikleri uygulamışlardır, fakat ırkçı guruplar sosyal alanda kabul gördüklerinden içevliliklerinin karşıtı olan dışevliliğe bir geçiş olmuştur. Dışevlilik ırkçı gurupların kendi gruplarından değil de diğer başka ırkların mensuplarıyla evlenme eğilimini gösterirler. Aslında, Afrikalı, Asyalı, Meksikalı ve Beyazların arasındaki yasal evlilikleri engelleyen aynı yasalar vardı, fakat 60'lı yılların sonunda bütün anti-melez yasaları çeşitli eğilimlerle ortadan kaldırıldı. Irk utancından kaçmak ve azınlık durumlarını gizlemek için milletler arası evlilik gelişti. Aslında çoğalan bu milletler arası evlilik olayı kimlik bunalımı sorgusundaki sosyal bir olgudur. Diğer bir deyişle milletler arası evlilik gelecek kuşakların sosyal sorunu olacaktır. Evlilik kurumu geçmiş yıllarla kıyaslandığına büyük bir değişime uğramıştır, çünkü "evlilik ebeveyn söylemlerinin kesin ve dominant olduğu ailesel bir ilişkiyken, son zamanlarda evlilik eşlerin birbirlerini tamamlamasıdır" (Sung, 1990: 116), çünkü evlilikte eş ırk din ya da kültürel farklılıklar gözetmeksizin sadece çekicilik, kişilik ya da romantizme göre seçilmektedir. Aslında, geçmişte evlilik ciddi bir müesseseydi. Sınıf, din, gelir, aile adı ve hatta başlık parasındaki benzerlikler gibi pratik düşüncelere dayanan kararları olan aileler tarafından eşler sadece üreme amaçlı seçilirlerdi. Aileler çocuklarına kendi etnik gruplarını korumak için ihanet bile ederlerdi. Bu şartlar altında genç insanların kendi müstakbel eşlerini seçme şansları yoktu. Eğer genç kendi ırkı dışından biriyle evlenme cesaretini gösterirse bu büyük bir problem yaratırdı. Bu milletler arası evlenme yüzünden "evlatlarını ret bile edebilirlerdi. Yahudiler bu yeni evli çiftleri ölmüş sayarak onlar için yas tutarlardı. Toplum melez ırklarının bütün

olduğunu düşünür ve bu milletler arası evlenmede iki grup tarafından çekilen ama hiçbir grup tarafından kabul edilmeyen çiftler kimlik bunalımı ve sosyal gizlilik gibi sorunlar yaşarlardı" (Sung, 1990: 1). Kimlik kaybı her etnik grup için en büyük kaygı olduğundan milletler arası ve ırklar arası evlilik onları her zaman korkutmuştur. Bu yüzdendir ki grup dışı olduğu kadar grup içi evlilikler de kesinlikle ret edilmiştir. Bu reddedilmeler yüzden ırklar arası evli çiftler ve çocuklar manevi acı çekerler. Böylece, psikolojik ve duygusal bazı sorunlar yaşarlar. Çünkü dini, kültürel, ırksal farklılıklarının herhangi bir soruna yol açıp açmayacağını merak ederler. Çocukları kendi içlerinde bir bölünme yaşayacaklar mı? Farklı iki ırkın arasında kalarak sosyal ve psikolojik sorunlar yaşayacaklar mı?

Aslında, milletler arası evlenme içevlilikten daha zordur (Sung, 1990: 117), çünkü karma soydan gelen çocuklar her iki tarafı da seçmekte zorlanırlar. Böylece ırksal olarak karmaşık, dinsel olarak ise kaybolmuş hissederler ve ailelerinin dini ve ırkı arasında bir seçim yapmak yerine, ikisini de reddederek kendilerine yeni bir kimlik bulmayı tercih ederler. Dahası, milletler arası evlenmenin artmasında rol alan en önemli sebeplerden biri gençleri geleceğin ırklar arası, etnikler arası, dinler arası asi ve itaatsiz bireyler yapan bu karmaşadır. Aslında, bu asi davranışlar karma kuşağın başka bir ırktan eş seçmesinde ve milletler arası evlilikleri tercih etmesindeki başlıca sebeptir. Kuramcılara göre genelde milletler arası evliliği tercih edenler iki gruba ayrılır. İlk grup isyanı, nevrotiği, kendinden nefreti, sosyal tırmanışı yenilikçiler maceracıları ve cesurları içerir. İkincisinde ise toplumdan etkilenmeyen ve rahatsız olmayan alışılmamış bir grup vardır(Sung,1990: 21). Açıkçası isyan milletler arası evliliğin ortak özelliği olarak görünmektedir, çünkü aileye, topluma, ırka, kurumsal geleneklere ya da kendi geçmiş yaşantılarına isyan ediyor olabilirler. Kimseye kızgın olmadıkları zaman bile ailelerinin anlaşmalı evlilikleri ya da ırksal ve dinsel tercihlere zorlanmaları onların kendi ailelerinin isteklerine isyankâr olmalarına sebep olur. İlk gruba ait olan ve milletler arası evliliği tercih edenler aslında kendilerinden nefret edenler değil başka bir ırkın karşı cinsine ilgi duyanlardır (Sung, 1990: 21). Örneğin, siyah saçlı, zeytin tenli, tahta göğüslü, kısa bacaklı, geniş burun delikli Çinli bir bayan, siyah gözlü, siyah saçlı, ince ve çelimsiz bir vücudu olan Çinli bir erkek yerine mavi gözlü, sarı saçlı, güçlü ve kaslı Amerikan bir adamdan etkilenebilir. Dahası siyah tenli, kıvırcık saçlı bir Afrikalı bir kadın, Afrikalı bir erkek yerine Amerikalı beyaz bir adamdan hoşlanabilir ya da bu durum tam tersi de olabilir. Böylece kendinden nefret edenler, isyankâr olanların ve eşlerini seçmekte özgür olanların tercih ettiği milletler arası evlilik Amerika ve dünyanın her yerinde bu evlilik türünü arttırmıştır. Eş seçme özgürlüğü, "komşuna güvenebilirsin" etnik anlayışını "kendin yap" etniğine çevirmiştir (Kirkendall ve Gravat, 1984: 278). Bu etnik anlayış "biz" ve "onlar" arasında olan yabancı düşmanlığından "ben" ve "sen" e çevirmiştir çünkü problemler toplumsal olarak değil bireysel olarak ele alınmaya başlanmıştır. Diğer bir deyişle ailesine karşı çıkarak eşini seçen bir kişi ailesi tarafından tamamen dışlanır. Böylece aileler ve ırklar arasındaki yabancı korkusu sen ve ben arasındaki yabancı korkuna dönüşmüştür çünkü tecrübesiz genç çiftler çocuklarının kişiliklerinde belirsizlik ve ikilem yaratan dini kültür ve ırklarını yine kendi çocuklarına empose etmeye çalışmışlardır. Aslında bu çiftler çocuklarını bir seçim yapmak için zorlarlar ya da onları kendi hallerine bırakırlar. Bunların ikisi kimliğin önemli unsurlarını korumak yerine ırksal ve dinsel yabancı düşmanlığı gizliliğini artırır.

Her ne kadar çok köklü, karışık insanların yeri olan Amerika ırksal yabancı düşmanlığını gizlemiş ve ırklar arası milletler arası evlenmenin kapılarını açmış gibi görünse de orada hâlâ kişisel ve ırksal düzeylerle ilgili sorunlar var, çünkü beyaz Amerikalıyı, siyah Amerikalıyı, Kızılderilili, Çinliyi, Japonu, Koreliyi, Meksikalıyı, Malezyalıyı, Hinduları, içeren birçok birleşimleri kapsayabilen ırklar arası evliliklerle karşılaştırdığımızda siyah ve beyaz evlilikler çok nadirdir. Siyahlar ve beyazlar arsındaki nadirlik Kalmijn tarafından belirtilmiştir:

Evlilikteki özel, güçlü siyah beyaz renk düzeni Amerika toplumundaki ırk farklılığının üç ana özelliğini özetler. Renk sırası ırksal önyargıların üst derecelerine bağlanmıştır. Bu ikametgâh ve okul ayrımının güçlü örneklerinin doğal bir sonucudur ve bu kısmen de ekonomik

alandaki ırksal eşitsizliğin uzun tarihinin mirasıdır (Kalmijn, 1993: 119).

Afrikalı Amerikalılar birçok beyazın Afrikalı Amerikalılara karşı önyargıyla baktırılan ve ırkçığın bazı grupların kalıtımın bir sonucu olup diğer grupların üstün olduğu bir inancı olduğu beyaz bir toplumda yaşarlar. Devam eden ırkçılığın karşısında, tüm Afrikalı Amerikalılar küçültülmüş durumlarından psikolojik bir duygu hissetmeli, dominant gruptan düşmanlığı saptırmalı ve ırksal bariyerleri birçok geniş alanda ve durumda görüşmelidirler. Bir diğer açık ırkçılık fikirleri daha çok kısıtlanmış kazanç kapasitesi anlamındaki ekonomik eşitsizlik ve devam eden ırkçılık, ayrımcılık ve ekonomik yetersizlik bağlamında olan Afrikalı Amerikalarının evliliklerinin iş imkânlarıdır (Knox ve Schacht, 1999: 134). Fakat Afrikalı aileler beyaz ailelerden daha kabul edicidirler bu yüzden Afra-Amerikan eşleri tipik olarak Afra-Amerikan eşleri kabul eden beyaz eşlerin ailelerinden daha çok beyaz eşleri kabul ederler. Dahası devam eden ırk görüşlerine rağmen, ırkçı yabancı düşmanlığı, nefret, önyargılar yerine birbirini seven insanlar dolayısıyla siyahlar ve beyazlar arasındaki milletler arası evlilikler oluyor.

Aslında milletler arası evlilik iki kültürün birleşmesi değil fakat çok kültürlü olandır (Sung, 1990: 40) ve şu inkâr edilemez ki fiziksel özellikler, değerler, dinler, beklentiler, gelenekler ve alışkanlıkların farklılığından dolayı iki ırk arasındaki milletler arası evlilikler yanlış anlama, çelişki, sorun ve problemler yaratabilirler. Kültürler arası evliliklerin büyük sorunlarından bir tanesi de iletişimdir (Markoff, 1977: 51), çünkü evlilik eşler arasında iletişim ister böylece düşüncelerini ve duygularını birbirlerine açıklayabilirler. Bu yüzden çiftler arasında genel bir dil yoksa bu iletişim eksikliğine sebep olacaktır. Yüz ifadeleri, mimikler ve fiziksel temas gibi vücut dili yardımcı olabilir, fakat kısıtlanabilir ve yanlış anlaşmaya sebep olabilir. Kültürel ve dinsel değerler de sorunlara yol açabilir. Örneğin Protestanlar, Katolikler ve Yahudiler Amerika'da genişçe kabul edilen dinlerdir, fakat her ne kadar Hıristiyanlık bazı Çinliler tarafından kabul edilmişse de bu dinlerin hiç birine uymuyor. Çinli insanlar için din, bireyin etnik kimliğinin bir parçası olmak yerine, daha çok kişisel bir olaydır. Yani dine karşı tutumları toleranslıdır. Aslında, Amerika'da başka bir dinden insanla evlenmek farklı bir ırktan ya da ulustan biriyle evlenmekten daha az problemlidir. Fakat asıl sorun milletler arası evli çiftlerin çocuklarıdır. Çünkü böyle çocukların kimlik sorunları vardır. Hangi gruba ait olduklarından emin olamadıkları gibi hiçbir grup tarafından da kabul edilmezler. Bir yere ait olmama hissi yabancılaşma ve kendine olan güvenin az olduğu hissini yaratır (Sung, 1990: 100). Böyle çocuklar melez, sıra dışı insan, soyu karmadır. Aileler arasında çocuğun hangi kültürde büyütülmesi, hangi dine ve geleneğe bağlı kalması gerektiğiyle ilgili görüş ayrılıkları olabilir. Fiziksel özellikler başka sorunlara neden olabilir. Çocuk anneye ya da babaya benzemeyebilir ve bu da onun kendini farklı hissetmesine ve kendi kimliğinden emin olmamasına yol açabilir. Bu faktörler çocuğun sosyal davranışlarını etkileyen kişilik bozukluklarına sebep olabilir (Sung, 1990: 100). Bir çocuk iki ailenin ortak ürünüdür. Böylece farklı ırksal soylardan olduklarında, çocuk iki ırkın karışımıdır ne tamamıyla Çinli ne de siyah, ne İspanyol kökenli ne de Kafkas'tır. Böylece aileler ne umduklarını bilmezler çünkü çocuk onların çocuğu gibi görünebilir de görünmeyebilir de. Çocuk ailesi gibi görünmüyorsa yabancı, çocuğun annesi yerine anneyi bebek bakıcı ya da hemşire sanabilir. Aileler çocuklarına kültürel mirası öğretirken problemleri olabilir. Çünkü kültürel ve dinsel değerler tecrübe edilmeden benimsenemez. Farklı dinsel geçmişlerden gelen aileler din seçimini çocuğa bırakırlarsa, çalışmalar gösteriyor ki çocuk hiçbir din olmadan büyüyecektir (Sung, 1990: 100). Böylece milletler arası evlilik yapan aileler çocuklarına kültürel ve dinsel mirası göstermeliler ki çocuk kendini kültürel olarak kökleşmiş hissetsin.

Sonuç olarak, milletler arası evlilikle bölünen aileler çocuklarını büyütürken önemli bir rol oynarlar çünkü kültürel mirasta olduğu gibi dinlerini bir zırh mı yoksa cübbe mi yapmak onlara kalmıştır. Eğer ırksal ve kültürel mirastan konuşmazlarsa ve din seçimini çocuklara bırakırlarsa bu koruyucu olmayacaktır bu bir zırh olmayacak fakat belirsizliğe, şüpheye, agnostikliğe sebep olacak gerçekleri saklayan bir pelerin olacaktır. İşte bu yüzden ırklar arası ve etnikler arası evli çiftlerin gelecekteki dinsel

ve ırksal seçimi gelecekteki kültürel, ırksal ve ulusal kimlik krizinin oluşumunda yabancı düşmanlığı ya da fedakârlık seçimi olabilir. Böylece, farklı etnik ve ırksal gruplar arasındaki dinsel etkileşimler ve milletler arası evlilikler evlilik yoluyla dinsel bölünmeleri gösteren bir zırha ya da pelerine dönüşebilen farklılıklar sunabilir.

KAYNAKÇA

Gonzales, Jr., Juan, L.(1992). **Racial and Ethnic Groups in America.** U.S.A: Kendall/Hunt Publishing Company.

Kalmijn, M. (1984). "Trends In Black/White Intermarriages." *Social Forces,* 1993, 119- 46.

Kirkendall, L. A. ve Gravatt, A. E. (1984). (eds) **Marriage and the Family in the year 2020**. New York: Prometheus Books.

Knox, D. ve Schacht, C. (1999). (eds). **Marriage and Family.** U.S.A: Wadsworth Publishing Company,

Markoff, R. (1977). *"Intercultural Marriage: Problem Areas"* In Adjustment in Intercultural Marriage Edited by Wen-Shing Tseng, et al. Honolulu: University of Hawaii Press,

Porterfield, A. (2002). (ed), **American Religious History.** Massachusetts; Blackwell Publishers.

Root, M. P. (1992). (ed), **Racially Mixed People in America,** Newbury Park, London, New Delhi; Sage Publications, Inc,.

Sung, B. L. (1990). **Chinese American Intermarriage.** New York: Center for Migration Studies,

Zindler, F. R. (2006). *"Race and Religion"* U.S.A: American Atheists Inc.